

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Факультет гуманітарної та економічної освіти

Кафедра педагогіки вищої школи

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ**

підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
(шифр і назва спеціальності)

**за освітньо-науковою програмою
«Освітні, педагогічні науки»**
(назва програми)

мова навчання _____ українська _____

Слов'янськ – 2021 р.

Розробники:

Топольник Я.В. – професор кафедри педагогіки вищої школи, доктор педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Саяпіна С.А., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Чернякова О.В. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри Топольник Я.В.
(ПІБ)

Погоджено групою забезпечення спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Керівник групи забезпечення С.А.Саяпіна
(ПІБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«30» серпня 2021 р.

протокол № 1

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Обов’язкова	
Загальна кількість годин – 150	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	1-й	1-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 3 самостійної роботи студента – 8	10 год.	10 год.
	Практичні	
	30 год.	30 год.
	Самостійна робота	
	110 год.	110 год.
	Вид контролю: екзамен	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Інноваційні технології в освіті» є підготовка майбутніх докторів філософії (PhD) до орієнтування в різноманітності інноваційних освітніх технологій, їх критичного аналізу та оптимального впровадження в практику вищої школи; формування уміння відбудовувати стратегію і тактику особистісного професійного зростання.

2. Матриця
компетентностей, програмних результатів навчання, методів навчання, методів контролю
з навчальної дисципліни «Інноваційні технології в освіті»

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК 2. Здатність до критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досліджень, генерування нових ідей під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.</p> <p>ЗК 3. Готовність використовувати сучасні методи й технології наукової комунікації українською та іноземними мовами в усній та письмовій формах.</p> <p>ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) під час вирішення дослідницьких і практичних задач, у тому числі у міждисциплінарних галузях.</p> <p>ЗК 8. Здатність до володіння культурою наукового дослідження в галузі освіти; використання у дослідженні новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>ФК 3. Здатність інтерпретувати результати педагогічного дослідження, оцінювати межі їх застосування, можливі ризики впровадження в</p>	<p>ПРН 1. Оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки, змістом сучасних філософських дискусій з проблем розвитку суспільства та освіти.</p> <p>ПРН 4. Добирати методи науково-дослідної діяльності, методи генерування нових ідей під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань у обраній та суміжних галузях; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень.</p> <p>ПРН 7. Користуватися нормативно-правовими і програмно-методичними документами, що визначають роботу в науковій установі та закладі освіти; визначати мету інноваційної діяльності, обґрунтовувати необхідність внесення запланованих змін у наукову роботу; впроваджувати інноваційні прийоми в педагогічному процесі з метою створення умов для ефективної мотивації до навчання здобувачів.</p> <p>ПРН 8. Системно аналізувати та гнучко застосовувати у практичній педагогічній діяльності цікаві й перспективні освітні</p>	<p>Поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій: словесні методи: лекція (проблемна, лекція з розгляду конкретних ситуацій, лекція-консультація, круглий стіл тощо), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, семінар, диспут, дискусія; наочні методи: спостереження, демонстрація; практичні методи: обробка довідкової інформації,</p>	<p>спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне та письмове опитування, практична перевірка, рейтинговий контроль, взаємоконтроль (взаємооцінка), самоконтроль (рефлексія, самооцінка), оцінювання самостійної роботи (програма спецкурсу (наукового гуртка), конспект</p>

<p>освітньому й соціокультурному середовищі, розробляти напрями подальших досліджень.</p> <p>ФК 4. Здатність цілісно розуміти історію і теорію педагогіки, екстраполювати їх досягнення на сучасну освітню й наукову практику й окреслювати перспективи розвитку.</p> <p>ФК 6. Здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі освіти.</p> <p>ФК 10. Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в освіті/педагогіці.</p> <p>ФК 11. Здатність виділяти актуальні проблеми розвитку педагогіки та сучасної системи освіти, аналізувати та пропонувати оптимальні шляхи їх вирішення науковому товариству.</p> <p>ФК 12. Здатність вибудовувати студентоцентровану взаємодію зі студентами, розвивати їх емоційний і соціальний інтелект, створювати позитивні міжособистісні відносини й доброзичливий психологічний клімат, підтримувати академічну атмосферу та культуру в ЗВО.</p>	<p>інновації, адаптуючи їх до можливостей і потреб конкретної аудиторії, а також використовувати широкі можливості інформаційних технологій.</p> <p>ПРН 10. Застосовувати способи і прийоми планування мети, цілепокладання, реалізації необхідних видів діяльності, оцінки і самооцінки результатів діяльності у розв'язанні професійних задач; прийоми виявлення і усвідомлення своїх можливостей, особистих і професійно значущих якостей з метою їх удосконалення.</p> <p>ПРН 12. Застосовувати програмні засоби і мультимедіа у науково-педагогічній діяльності та наукових дослідженнях; аналізувати й систематизувати результати досліджень засобами інформаційних технологій.</p> <p>ПРН 14. Застосовувати різні форми, методи і засоби аналізу діяльності викладачів, учителів, закладів освіти; використовувати індивідуальні і групові прийоми прийняття оптимальних рішень щодо організації та управління колективною творчою діяльністю, враховуючи вітчизняний і зарубіжний досвід.</p>	<p>тезування, рецензування, аналіз подій, самостійна робота (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання завдань: конспектування, анотування); відеометод: дистанційні, мультимедійні.</p>	<p>лекційного або практичного заняття, або виховного заходу), екзамен.</p>
--	---	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л.	пр.	лаб.	с.р.		л.	пр.	лаб.	с.р.
Тема 1. Технологія як педагогічна категорія.	9	2	2		5	9	2	2		5
Тема 2. Загальні засади педагогічної інноватики	9	2	2		5	9	2	2		5
Тема 3. Інновації як засіб активізації навчання у ЗВО	9	2	2		5	9	2	2		5
Тема 4. Інтерактивні технології навчання як необхідна умова організації сучасного освітнього процесу	97	2	20		75	97	2	20		75
Тема 5. Інноваційна діяльність педагога як показник професійної компетентності	26	2	4		20	26	2	4		20
Усього годин	150	10	30		110	150	10	30		110

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Технологія як педагогічна категорія.	2	2
2	Загальні засади педагогічної інноватики	2	2
3	Інновації як засіб активізації навчання у ЗВО	2	2
4	Інтерактивні технології навчання як необхідна умова організації сучасного освітнього процесу	2	6
5	Інноваційна діяльність педагога як показник професійної компетентності	2	2
	Разом	10	14

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Технологія як наука та практика. Технологічний підхід в освіті.	2	2
2	Педагогічна інноватика у структурі наукового знання	2	2
3	Інноваційність як умова забезпечення якості вищої освіти	2	2
4	Особистісно орієнтована освіта та технології.	2	2

5	Технології розвивального навчання.	2	2
6	Технології інтерактивного навчання	4	4
7	Проектна технологія навчання	4	4
8	Інформаційні технології навчання	2	2
9	Технології дистанційного навчання у вищій школі	2	2
10	Ігрові технології навчання	2	2
11	Технології дослідницького (евристичного) навчання у вищій школі	2	2
12	Інноваційна діяльність педагога	4	4
	Разом	30	30

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Освітня технологія як новітній засіб навчання	5	5
2	Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти	5	5
3	Інноваційні процеси у системі вищої освіти	5	5
4	Сучасні інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти	75	75
5	Моделювання заняття з елементами інноваційних технологій навчання	20	20
	Разом	110	110

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

Діагностика результатів навчання включає диференційований та об'єктивний облік результатів освітньої діяльності здобувачів і включає наступні блоки:

– контроль засвоєння теоретичних знань (усне опитування, обговорення проблемних питань, розв'язання ситуаційних завдань, виконання аудиторних та позааудиторних робіт тощо на практичних заняттях);

– контроль самостійної роботи здобувачів (програма спецкурсу (наукового гуртка), конспект лекційного або практичного заняття, або виховного заходу);

– підсумковий контроль: семестровий екзамен.

Питання до екзамену

1. Вимоги постіндустріального суспільства до технологій навчання у вищій школі.
2. Сучасні педагогічні підходи до навчання.
3. Поняття про педагогічну технологію.
4. Класифікація педагогічних технологій.
5. Технології навчання у вищій школі. .
6. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти.
7. Інноваційність як ознака сучасності.
8. Гуманістична спрямованість освітніх інноваційних процесів.
9. Індивідуальна траєкторія здобувача.
10. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання.
11. Сутність педагогічної інноватики.
12. Структура педагогічної інноватики.
13. Класифікація педагогічних нововведень.
14. Інноваційні процеси у системі освіти.
15. Закони перебігу інноваційних педагогічних процесів.
16. Принципи управління інноваційними освітніми процесами.
17. Структура і динаміка розвитку освітніх інноваційних процесів.
18. Типи структур інноваційних процесів.
19. Умови ефективності інноваційних педагогічних процесів.
20. Проблеми втілення освітньої технології у ЗВО.
21. Предметно орієнтовані технології.
22. Особистісно орієнтовані технології навчання у ЗВО.
23. Партнерські технології (технологія співпраці).
24. Організація проблемного навчання.
25. Види інтенсивних технологій.
26. Особливості застосування кейс методу при підготовці здобувачів до інноваційної діяльності.
27. Педагогічна технологія та методика навчання.
28. Опишіть структуру педагогічної технології.
29. Охарактеризуйте технологію традиційного навчання.
30. Охарактеризуйте технологію проблемного навчання.
31. Охарактеризуйте ігрові технології навчання.
32. Охарактеризуйте технологію особистісно орієнтованого навчання.
33. Охарактеризуйте технологію навчання як дослідження.
34. Охарактеризуйте технологію розвивального навчання.

35. Охарактеризуйте технологію інтерактивного навчання.
36. Охарактеризуйте проєктну технологію навчання.
37. Охарактеризуйте інформаційні технології навчання.
38. Опишіть основні дидактичні вимоги, що пред'являються до педагогічної діяльності із застосуванням засобів інформаційних технологій.
39. Охарактеризуйте технологію дистанційного навчання у вищій школі.
40. Доведіть, що створення педагогічних технологій розвитку інтелектуального і творчого потенціалу особистості – актуальна проблема сучасної педагогічної теорії і практики.
41. Особливості інноваційної педагогічної діяльності.
42. Сутність інноваційної педагогічної діяльності.
43. Структура інноваційної професійної діяльності викладача закладу вищої освіти.
44. Готовність педагога до інноваційної діяльності як важлива професійна якість.
45. Структура сприйняття викладачем нововведення.
46. Особистісна центрація викладача як зацікавленість його інтересами учасників педагогічного процесу.
47. Розвиток інноваційної поведінки майбутнього викладача закладу вищої освіти.

7. Рекомендована література

Основна

1. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
2. Інноваційні технології в освітньому процесі / І.В.Хом'юк, В.А.Петрук, О.А.Голюк, В.В.Хом'юк: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2020. 88 с.
3. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. редакцією Г.Л. Єфремової. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2020. 444 с.
4. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В. К.: НТУ, 2017. 172 с.
5. Медіапедагогіка: навч. посібник / Загірняк М.В., Поясок Т.Б., Беспарточна О.І., Токарева А.В. Харків: «Друкарня Мадрид», 2018. 360 с.
6. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Інноваційні технології в освіті» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Освітні, педагогічні науки» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: Я.В.Топольник. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021. 155 с.

7. Савченко В.Г., Андрюшина Л.Л. Традиційні та інноваційні педагогічні технології у вищій школі: Навчальний посібник для здобувачів II і III ступенів вищої освіти. Дніпро: «Візіон», 2019. 83 с.
8. Технологія змішаного навчання в системі відкритої післядипломної освіти: підручник /за заг. ред. В.В.Олійника, ред. кол.: С.П.Касьян, Л.Л.Ляхоцька, Л.В.Бондаренко; ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти». Київ, 2019. 196 с.

Допоміжна

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: навчально-методичний посібник / За заг. редакцією проф. В.Стинської, доц. Л.Прокопів / Авторський колектив: Т. Завгородня, З. Нагачевська, Б. Савчук, В. Стинська, І. Стражнікова, І. Єгорова, В. Ковальчук, Л. Прокопів, Н. Салига. Івано-Франківськ, 2021. 430 с.
2. Інноваційні технології в структурі внутрішньошкільної методичної роботи (на допомогу керівникам закладів загальної середньої освіти): методичний poradnik / Укл. О.В.Гензель, В.І.Гуменюк, Т.І. Гуменюк, М.В. Медведєва, Т.П. Нижник, В.І. Слінчук. Житомир: КЗ «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради, 2017. 43 с.
3. Комар О. Теорія і практика застосування інноваційних інтерактивних технологій в руслі концепції розвитку педагогічної освіти. *Зб. наук. пр. Уман. держ. пед. ун-ту ім. Павла Тичини*. Умань, 2018. Вип. 1. С. 130–140.
4. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології: навчальний посібник. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.
5. Хом'юк І. В. Зміст та структура курсу «Сучасні педагогічні технології у вищих навчальних закладах» для підготовки докторів філософії. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського. Педагогічні науки*. Миколаїв: Миколаївський нац. ун-т ім. В.О.Сухомлинського, 2018. Вип. 2(61). С. 304–310.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>
2. Концепція педагогічної компетентності. URL: <http://www.kgpa.km.ua/?q=node/233>
3. Підготовка й організація роботи викладачів. URL: http://pidruchniki.ws/10310208/psihologiya/pidgotovka_organizatsiya_robity_vikladachiv.
4. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
5. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України № 776 від 16.07.2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitkupedagogichnoyi-osviti>.

6. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року: проєкт.
URL: http://osvita.ua/doc/files/news/438/43883/HE_Reforms_Strategy_11_11_2014.pdf

9. Посилання на дистанційний курс

дистанційний курс «Інноваційні технології в освіті»
(<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/enrol/index.php?id=1363>).